

Sverige vill släppa in kvinnor i fredsarbetet

De flesta fredssamtal runt om i världen hålls mellan män. De säger sig inte kunna hitta några kompetenta och lämpliga kvinnor för att delta. Därför har Sveriges utrikesminister Margot Wallström skapat nätverk där kvinnor lär sig mer om medling och konfliktlösning.

Sveriges utrikesminister Margot Wallström bad våren 2016 den tidigare FN-diplomaten Margareta Wahlström att resa till Kabul, i Afghanistan. Tillsammans med svenska diplomater på plats skulle hon medverka på den afghanska presidenthustrun Rula Ghanis konferens om kvinnors deltagande i den afghanska samhällsutvecklingen.

– Det var den tredje konferensen om bland annat kvinnors deltagande i fredsarbetet i Afghanistan. De två tidigare konferenserna hade hållits i Washington 2013 och Oslo 2014. Vi fick tillfälle att tala med flera av deltagarna och diskutera vad Sverige kunde bidra med, säger Margareta Wahlström, som i dag är ordförande för Svenska Röda Korset

Margareta Wahlström.

Efter konferensen, som hölls i maj 2016, tog den svenska ambassaden, organisationen Folke Bernadotteakademien (FBA) och Margareta Wahlström fram ett koncept för att stödja ett 30-tal kvinnor att bli bättre medlare. Tanken var att låta kvinnorna själva reflektera över vilka kunskaper som behövs för att de skulle kunna främja dialog och medling i sin vardag och i sina yrkesliv. De ville nå utanför Kabul och bjöd därför in en kvinna från var och en av landets 34 provinser.

Vid tre träffar i Kabul skulle kvinnorna få träffa andra kvinnor med liknande erfarenheter och utmaningar från andra delar av landet. De skulle också få träning i grundläggande medlingsarbete, som att lyssna på och leda samtal, och även ges en möjlighet att uttrycka sina egna tankar om möjligheter till fred i Afghanistan. Den första träffen hölls ett halvår efter konferensen, i november 2016. I april förra året träffades kvinnorna igen. En sista träff hölls i september 2017.

Kvinnorna i nätverket består av poliser, läkare, lärare, politiker, människorättsaktivister och representanter för enskilda organisationer. De valdes ut med hjälp av det afghanska kvinnoministeriet, president-

Den afghanska människorättsaktivisten Samira Hamidi leder en diskussion på den tredje delen av Sveriges kurs för kvinnliga medlare i Afghanistan.

hustrun Rula Ghanis kansli och flera afghanska frivilligorganisationer.

Alla deltagarna kunde inte vara med på alla de tre träffarna. Någon skulle föda barn, andra hade andra inplanerade aktiviteter som krockade med någon av träffarna och i något fall hindrades en deltagare av strider, men de flesta tog sig till huvudstaden alla tre gångarna. Där stannade de i tre dagar varje gång.

PROJEKTLEDARE VAR Margareta Wahlström och Tobias Petrelius från FBA. Till sin hjälp hade de den afghanska människorättsaktivisten Samira Hamidi. Vid varje träff deltog någon från den svenska ambassaden, en representant från det afghanska kvinnoministeriet och en person

från Rula Ghanis kansli. Presidenthustrun bjöd hem alla deltagarna till sig under den första träffen. Hon ville höra mer om kvinnornas erfarenheter av medling.

– Flera av kvinnorna, som doktor Roshanak till exempel, jobbar ju med sånt här i princip dagligen. De tyckte att de redan kunde allt, men jag tror att även de drog nytta av träffarna, som att lära sig att lyssna på en meningstötstandare utan att föra fram motargument. Det tyckte de alla var väldigt svårt och roligt. De testade även att leda samtal och hur man ska förhålla sig till att människor har olika åsikter, säger Margareta Wahlström.

Kvinnorna fick även prova att göra konfliktanalyser utifrån olika exempel hämtade från afrikanska länder. Det var de duk-

tiga på, menar Margareta Wahlström, men när de försökte sig på att göra något liknande i Afghanistan var det svårare.

– Det märktes att det låg dem för nära. Det här landet har befunnit sig i konflikt i mer än fyra decennier. Det var också något som kvinnorna sa redan vid den första träffen, att de inte tror att de någonsin kommer att få en roll i det nationella fredsarbetet. De har inget förtroende för dem som sitter vid makten i dag. Samtidigt var de överens om att kvinnor måste delta i fredsprocesserna och i arbetet med att få till en positiv utveckling i landet, säger Margareta Wahlström.

Några av deltagarna sitter numera i det afghanska Högsta fredsrådets lokala råd på provinsnivå. Hasina Safi, som leder kvin-

noorganisationen Afghan women's network och deltog vid träffarna, har också fungerat som rådgivare åt Högsta fredsrådet.

FBA HAR ANSÖKT om en treårig förlängning av projektet. Tanken är då att skapa fler lokala nätverk på provinsnivå, men även att försöka jobba vidare med det nationella nätverket.

– En utmaning är att det inte finns någon riktig nationell fredsprocess att förhålla sig till. Man ser i Afghanistan tydligt de externa aktörerna, som Ryssland, Pakistan och USA, men har inte klart för sig hur de interna afghanska aktörerna ska kunna fungera som nycklar till en fredsprocess, säger Margareta Wahlström. ●

ERIK HALKJAER

Delar av Högsta fredsrådet.

FOTO: AAMIR QURESHI/TT

12 kvinnor och 51 män i Högsta fredsrådet

● Rådet skapades 2010 av dåvarande president Hamid Karzai. Det bestod då av 68 personer, varav flera tidigare talibaner. Åtta medlemmar var kvinnor. Deras uppdrag var att finna en fredlig lösning på konflikten mellan staten och talibanerna.

● Rådet har fått mycket kritik eftersom det efter sju år ännu inte levererat några konkreta resultat. Dessutom har kritikerna efterlyst fler kvinnliga ledamöter med erfarenhet av att medla.

● År 2017 tog president Ashraf Ghani fram en ny strategi för rådet. Antalet medlemmar, som under en period uppgått till 70, reducerades till 63. Antalet kvinnor ökade till 12.

● Det har också skapats lokala fredsråd i landets 34 provinser. Av de lokala rådets medlemmar ska minst två vara kvinnor. Rådets vice ordförande är Habiba Sarabi, Afghanistans första kvinnliga guvernör (i Bamyán), som även varit kvinnominister och kultur- och sportminister.

KÄLLOR: PAHWOK NEWS, USIP OCH IWPR

Parlamentsledamot kräver jämställdhet

DEN AFGHANSKA

parlamentsledamoten

Fauzia Kofi anser att den afghanska regeringen har ignorerat kvinnors deltagande på olika nivåer inom regeringsarbetet. Fauzia

Fauzia Kofi.

Kofi leder parlamentet *Wolesi Jirgas* utskott för mänskliga rättigheter och jämställdhet. Hon kräver mer jämställdhet i den afghanska politiken.

Enligt Fauzia Kofi är kvinnors delaktighet en absolut nödvändighet om fred och stabilitet ska uppnås.

Habiba Surabi, från Afghanistans högsta fredsråd, ger Fauzia Kofi sitt stöd och menar att det fortfarande behövs fler kvinnor i fredsrådet.

PAHWOK NEWS